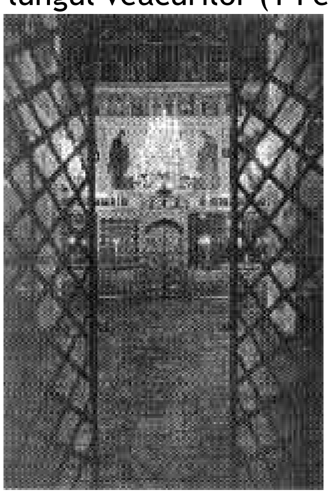
IISUS HRISTOS IN STRAVECHEA ORTODOXIE

IISUS HRISTOS SI BISERICA TIMPURIE

EU SUNT USA, a zis Hristos. „De va intra cineva prin Mine, se va mântui”. Hristos este usa catre Imparatia Cerurilor, pe care o putem afla inauntrul nostru chiar din vremea acestei vieti si care dainuieste o vesnicie. Dar cum sa aflam acea Usa in mijlocul a mii de secte si filosofii diferite, toate infatisand un chip diferit al lui Hristos? Daca cautam spre istoria Bisericii pe care El a intemeiat-o, gasim o linie neintrerupta in care chipul Sau a fost pastrat neprihanit si nestricat. Linia aceea este straveche Ortodoxie, reperul adevaratului crestinism.

Veniti catre Usa! Aflati-o de-a lungul stravechii cai a istoriei...

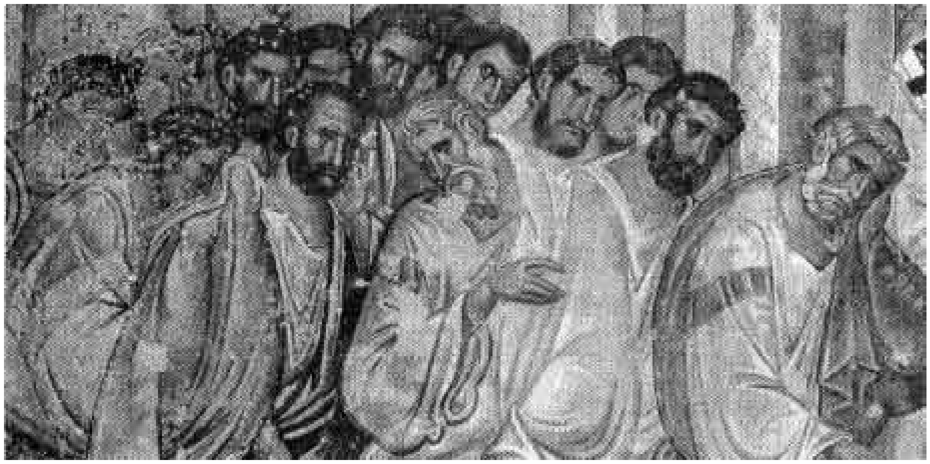
LA UN MOMENT DIN ISTORIE, cand omenirea cazuse din rai si avea nevoie disperata de Dumnezeu, insusi Dumnezeul Ce l-a zidit pe om s-a intrupat si s-a facut om. Acesta a fost Iisus Hristos, Cel de care au profetit proorocii si Cel pe care intreaga lume Il astepta. Pana atunci, toate religiile erau doar incercari risipite ale omului de a-L intelege pe Dumnezeu. In Hristos, intaia data in istorie, Insusi Dumnezeu s-a facut om. Unul din multele lucruri pe care Hristos le-a descoperit, in lumea aceasta, a fost putinta unei relatii personale cu Dumnezeu, pentru cei ce cred. El si-a strans credinciosii si le-a fagaduit ca nimic nu va izbandi, niciodata, impotriva Bisericii Sale (Matei 16:18). Aceasta Biserica a fost intemeiata mai intai pe patimile lui Hristos, apoi pe cele ale Apostolilor Sai, iar apoi pe cele ale mucenicilor, de-a lungul veacurilor (1 Petru 2:21, Coloseni 1:24). Astfel a inceput crestinismul.

Catedrala Bunei Vestiri in vechiul Kremlin, Rusia

Dupa rastignirea, invierea si inaltarea la Ceruri a lui Hristos, ucenicii Sai s-au adunat impreuna cu mii de oameni din toata lumea cunoscuta, pentru sarbatoarea Rusaliilor. Atunci, intocmai cum proorocisera Sfintele Scripturi si precum chiar Hristos fagaduise, *din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, și s-au umplut toți de Duhul Sfânt* (Fapte 2:2-4). Ei au inceput sa propovaduiasca Calea, Adevarul si Viata tutror celor de fata la sarbatoare, in limbile lor de nastere. Cei ce au primit aceasta descoperire si i-au urmat lui Iisus Hristos au inceput sa fie cunoscuti drept Crestini.

Din acea zi inainte, crestinatatea a fost inzestrata cu tarie si a inceput sa se raspandeasca catre marginile pamantului. De la Ierusalim, ucenicii lui Hristos au calatorit prin intreaga lume cunoscuta: Apostolii Petru si Pavel au mers in Grecia si Roma, Andrei a mers in Rusia, Marcu in Egipt, Simeon in Anglia si Africa, Toma a ajuns pana in India, iar Matei in Etiopia. Desi erau in diferite colturi ale lumii, *inima si sufletul lor erau una* (Fapte 4:32) si *propovaduiau un Domn, o credință, un botez* (Efeseni 4:5). Pretutindeni unde au mers, ei au numit episcopi, preoti si diaconi si i-au hirotonit, prin punerea mainilor, spre a fi pastori ai turmei lui Hristos. In putina vreme Apostolii au adus multime de pagani la Hristos – oameni simpli si filosofi, cersetori si imparati. Desi Apostolii au avut parte de prigoane, cazne si chiar de moarte pentru convingerile lor, nimic nu a putut impiedica Credinta sa se raspandeasca precum focul in toate colturile pamantului. Aproape fiecare Apostol a avut o moarte muceniceasca, si multe din ramasitele lor sunt pastrate in Bisericile Ortodoxe pana astazi.

Icoana a Apostolilor lui Hristos

In timpul acestor vremuri grele, de mucenicie, a fost constituita si intemeiata Biserica, si perioada in care isi afla obarsia cultul, artele si muzica Bisericii. Ele au izvorat firesc din Vechiul Testament si au curs in cel Nou. Felul de inchinare a inceput in vremea lui Moise, asa cum i s-a descoperit de catre Dumnezeu. Artele provin in infatisarile mozaicale din Templu, ale scenelor din Vechiul Testament, si in artele pre-crestine. Traditia aceasta a artei sacre a fost continuata de catre Apostolul Luca, cel ce a zugravit intaia infatisare iconografica a Fecioarei Maria tinand Pruncul Hristos. Muzica (cantarea) isi gaseste originile in Psalmii lui David. Chiar si Liturghia (slujba de impartasire) isi afla originea in Vechiul Testament, Trupul si Sangele lui Hristos fiind jertfa nou-testamentara (Ioan 6:48-58). Intaia slujba de impartasire alcatuita de Apostolul Iacov, ruda Domnului, s-a bazat pe experienta Apostolilor de la Cina cea de Taina, si este inca folosita astazi in Biserica Ortodoxa.

SFINTII APOSTOLICI

DUPA CE TOTI APOSTOLII au murit, credinciosii au cautat catre urmasii lor spre a le urma lucrarea. Urmasii acestia sunt acei ucenici care au mers si au propovaduit impreuna cu apostolii *ce au stat neclintiți și au ținut predaniile pe care le-au învățat, fie prin cuvânt, fie prin epistola* (2 Tesaloniceni 2:15) Unul dintre acesti urmasi a fost un ucenic al Apostolului Ioan, pe nume Ignatie (†106). Era copil pe vremea lui Hristos. Se stie ca el era copilasul pe care Hristos l-a asezat in mijlocul ucenicilor, cand a zis: 3. Și a zis: Adevărat zic vouă: *De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor. Deci cine se va smeri pe sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare în împărăția cerurilor* (Matei 18:2). Cand Ignatie a crescut, a ajuns Episcop al Antiohiei, orasul in care ucenicii lui Hristos au fost numiti intaia oara Crestini. In cele din urma a fost intemnitat, refuzand sa se inchine zeilor pagani. Desi era un prizonier condamnat la moarte, a scris cateva epistole bisericilor catre care Pavel scrisese mai inainte, precum Efesenii si Romanii. La putina vreme dupa aceasta, a fost dus in arena, unde a fost mancat de viu de fiare salbatice, si si-a dat sufletul in mainile Domnului.

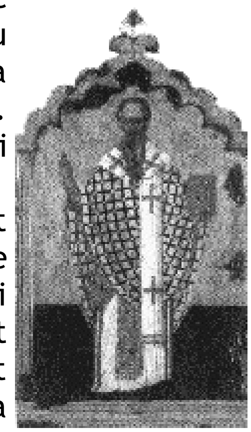

Icoana a Sf. Lazar, infatisandu-l in vestminte de episcop

Alt urmas al Apostolilor a fost Lazar, cel pe care Hristos l-a inviat din morti (Ioan 11:1). Dupa Rusalii, Lazar a calatorit cu cele doua surori ale sale, Maria si Marta, prin intreaga Mediterana si s-a stabilit in insula Creta. Aici a raspandit credinta crestina ca unul din primii episcopi ai Bisericii. Mai tarziu, el si surorile sale au mers sa propovaduiasca Evanghelia in Franta. Despre Lazar se stie ca a spus

ca de cand a fost inviat din morti, avea un gust amar in gura, care ii aducea aminte de moarte si de judecata de apoi, cu care se va confrunta fiecare suflet. A murit in pace ca un sfant, ne mai gustand vreo amaraciune, caci nu este amaraciune in Ceruri.

Maria Magdalena a fost o alta ucenica a lui Hristos ce a ajuns intocmai cu Apostolii. Dupa Rusalii, a calatorit la Roma si s-a infatisat inaintea Imparatului Tiberiu Cezar, salutandu-l cu vorbele: „Hristos a inviat!”, referindu-se la invierea lui Hristos din morti. Apoi i-a oferit un ou rosu simbolizand viata cea noua daruita omenirii prin rastignirea si invierea lui Hristos. Din ziua aceea, ouale au fost folosite mereu in sarbatorirea marelui praznic al Pastilor. Dinaintea Imparatului l-a denuntat si pe Pontiu Pilat pentru condamnarea sa nedreapta a lui Iisus Hristos. Cezarul a ascultat-o si l-a mutat pe Pilat de la Ierusalim in Galia, unde a murit de o boala groaznica. Parasind Roma, ea a calatorit catre Efes si l-a ajutat pe Apostolul Ioan. Aici a plecat in pace la Domnul, pe Care l-a slujit cu atata credinta.

Icoana a Sf. Dionisie

Alti ucenici ce au continuat lucrarea Apostolilor au fost Sf. Clement (Filipeni 4:3) al Romei si Sf. Policarp. Sf. Clement a fost adus la Credinta de Apostolii Varnava si Petru, cel din urma fiind si acela ce l-a numit mai apoi episcop al Romei, unde a murit de moarte muceniceasca. Sf. Policarp a fost un pagan, ce a fost adus la Credinta si botezat de catre Apostolul Ioan. Atat Clement cat si Policarp au scris multe epistole, care se mai pastreaza pana astazi.

La acea vreme mai era in Atena, Grecia, si un barbat pe nume Dionisie (Fapte 17:34). Cand Hristos si-a dat ultima suflare pe Cruce, Sf. Dionisie, vazand soarele intunecandu-se, desi era la multi kilometri departare, a spus: „Ori Dumnezeu Ziditorul lumii patimeste, ori lumea se sfarseste”. Ani buni mai tarziu, Apostolul Pavel era in Atena si a vazut ca oamenii de acolo aveau un altar inchinat „Dumnezeului necunoscut”. Atunci Pavel a grait deschis celor ce se adunasera: *Pe Cel pe Care voi, necunoscându-L, Îl cinstiți, pe Acesta Îl vestesc eu vouă* (Fapte 17:23), si a inceput sa le vorbeasca despre Adevarul cel Unic care si-a dat viata pentru lume. Dionisie s-a intamplat sa fie de fata si a fost atat de miscat sufleteste, incat a imbratisat Credinta Crestina. Apoi a fost botezat de Pavel si a devenit episcop al Galiei (Franta), stand la Paris.

Prin acesti oameni sfinti, barbati si femei, s-a pastrat continuitatea Bisericii Ortodoxe, chiar si in vremea marilor prigoane.

Catacombele

PRIMII CRESTINI au fost respinsi de lume si au fost prigoniti, cu chinuri si moartea, implinind proorocia lui Hristos: *Dacă vă urăște pe voi lumea, să știți că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteți din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăște.* (Ioan 15:18-19). Pentru a scapa, Crestinii prigoniti au fugit catre catacombe – pesteri subpamantene unde isi ingropau mortii – si si-au desfasurat acolo tainicele lor slujbe de

Icoana a Sf. Ignatie infatisat cu leii, in arena romana

rugaciune, in ascuns, intru totul izolati de lume. Traiau in continua asteptare a muceniciei, fiind mereu vigilenti, pregatindu-se pentru lumea cealalta. Bogatia lumeasca, bunastarea si marirea nu aveau vreun inteles pentru ei, caci suferinta i-a golit de asemenea lucruri. Raspandirea Credintei Crestine in randul paganilor a pricinuit prigonirea crestinilor timpurii, deoarece au refuzat sa se inchine unui alt Dumnezeu decat Dumnezeului celui viu. Mii de barbati si de femei au murit trecand cu neinfricare prin cele mai crude feluri imaginabile de caznire. Au fost decapitati, arsi, inecati, sfasiati si rastigniti pentru Credinta lor; nenumaratele marturii si istorii despre mucenici dovedesc dragostea lor nepieritoare pentru Dumnezeu. Istoricul de la inceputul secolului al 4-lea, Eusebiu, scria: „Eu insumi am fost martor la acestea. Uneltele de fier se toceau si se rupeau, iar calaii insisi oboseau si trebuiau sa faca cu randul, pentru a se odihni”.

Chemarea catre o moarte violenta a fost o realitate pentru cei ce credeau in Dumnezeu si Hristosul Sau. Mucenicia era socotita actul deplin de renuntare la lume si cea mai inalta forma de marturisire a Credintei cuiva. In timp ce in ochii lumii era o dezonoare desavarsita, in ochii credinciosilor era cea mai mare slava. Pentru crestinii timpurii, trupul, ce este un templu al lui Dumnezeu, putea deveni si o jertfa pentru Dumnezeu, prin indurarea pana la moarte de dragul Adevarului. Doar Dumnezeu si Duhul Sau salasluind in adancul mucenicilor le-au permis sa invinga o moarte, ce era pentru ei Adevarata Viata.

Icoana infatisand mucenici chinuiti pentru Hristos

Din punctul de vedere al lumii, se parea ca Credinta Crestina murea impreuna cu mucenicii ei, dar nu era asa. Multi pagani, vazand credinta si marturisirea mucenicilor, si minunile pe care le savarseau, s-au convins de Adevarul credintei crestine ai au devenit crestini. Cu cat crestinii erau prigoniti mai mult, cu atat crestea credinta crestina.

Cea mai timpurie relatare a unei mucenicii este cea a Sf. Stefan, care era diacon al Bisericii (Fapte 6:5). El a fost omorat cu pietre din cauza predicarii in templul evreiesc ca Iisus Hristos era Mesia. Inainte sa moara, a privit catre Ceruri si *a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu* (Fapte 7:55).

Alta relatare a unui mucenic al epocii de catacombe a crestinismului este viata Sf. Ecaterina (†305). Ea era fiica unui conducator din Alexandria, Egipt. Din copilaria, a fost bine crescuta. A iubit intelepciunea acestei lumi, pana ce l-a intalnit pe Hristos, Cel ce este Intelepciunea Adevarata. Apoi a devenit crestina si fara de teama i-a invatat pe altii de singurul Dumnezeu adevarat, Care s-a intrupat pentru a mantui lumea.

Icoana a St. Ecaterina infatisata cu roata de tortura care a fost folosita asupra ei si a altor crestini

Pentru aceasta, a fost pusa sub paza puternica, spre a fi data caznelor. Cand arena s-a umplut de spectatori, ea a fost adusa inaintea celor mai intelepti oameni ai imperiului, pentru a o incerca in credinta ei crestina. Raspunsurile ei i-au lasat pe toti fara de grai, si multi au crezut cuvintelor ei, devenind insisi crestini. Acest lucru l-a maniat intr-atat de mult pe imparat, incat a poruncit sa fie arsi de vii toti cei gasiti a fi crestini. Dupa intemnitare, Sf. Ecaterina a fost dusa la locul unde urma sa fie executata. Atunci ea s-a rugat: „Intinde a Ta mana, care a fost pironita pe Cruce de dragul meu, si primeste-mi sufletul”. Dupa ce a indurat multe cazne, a fost in cele din urma decapitata.

Numarul mucenicilor ce au murit in aceste intai veacuri ale Bisericii este fara de capat, dovedind puterea ce se gaseste inauntrul credintei crestine. Multe din relatarile vietilor si mortilor acestor mucenici se pastreaza inca, multumita credinciosilor care au tinut neinfricati pomenirea lor in catacombe.

Imperiul Bizantin

APOI, DEODATA, in mijlocul tuturor patimirilor Bisericii timpurii, prigoana a incetat. In anul 312, Constantin cel Mare, imparatul imperiului Roman, ce cuprindea toata lumea civilizata a acelei vremi, a fost cucerit de semnul credintei crestine. Chiar inaintea unei batalii decisive, el si toti ostasii sai au vazut o Cruce de lumina pe cer, cu inscriptia: „Intru acest semn vei invinge”. In noaptea urmatoare, Hristos i s-a infatisat cu Crucea in mana si i-a spus ca prin acest semn isi va infrange vrajmasul, spunandu-i ca scutul fiecarui soldat sa poarte semnul Crucii. Imparatul a implinit porunca lui Dumnezeu si a biruit. Vazand puterea Crucii, el a abandonat paganismul si a imbratisat credinta crestina, asezand intregul sau imperiu sub ocrotirea lui Hristos si a crucii Sale. Constantin a legalizat crestinismul si apoi a mutat scaunul imperiului de la Roma la Constantinopol pentru a marca un nou inceput, numind acest oras a doua Roma. Astfel s-a ridicat imperiul Bizantin – intaia societate crestina care a fost guvernata de principii crestine.

Icoana a Sf. Constantin

Acum ca Biserica era libera sa iasa din catacombe, au inceput sa se zideasca biserici deasupra pamantului. Unele din primele biserici construite au fost in locurile sfinte din Israel, unde a trait Hristos. De asemenea, mai tarziu, in secolul al saselea, s-a ridicat o manastire pe Muntele Sinai, unde a aparut tufisul ce ardea (Iesirea 3:2), langa locul unde Moise a primit cele Zece Porunci. Majoritatea

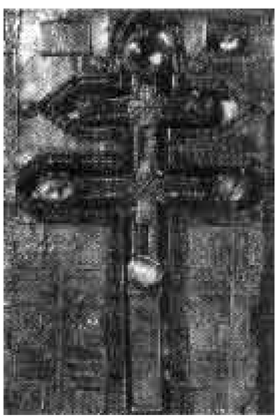
acestor biserici au ramas pana in ziua de azi biserici si manastiri Ortodoxe.

Cu Biserica deasupra pamantului, crestinismul a inceput sa infloreasca. Arta religioasa crestina a iconografiei a inceput sa fie redefinita, muzica bisericii (cantarile) a inceput sa prospere si cantitatea literaturii crestine sa sporeasca. Pe scurt, Biserica a devenit centrul fiecarui aspect al vietii. Aceasta perioada de libertate si odihna pentru Biserica a devenit si timpul de a defini convingerile credintei crestine si de a alege cartile ce vor alcatui standardul Scripturii.

Biserica Hagia Sofia (Intelepciunea cea Sfanta) din Constantinopol

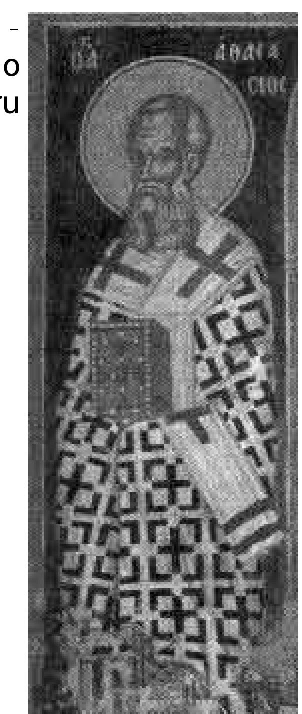
Imparatul Constantin a chemat un sinod al episcopilor sa se adune din cele patru colturi ale lumii. Acest sinod, tinut in 325, a fost intaiul din cele sapte Sinoade Ecumenice din istoria Bisericii, si a fost alcatuit dupa sinodul din vremea Apostolilor (Fapte 15). Acest sinod al lui Constantin a definit Crezul credintei crestine pentru ca sa fie o singura marturisire a credintei si nu diverse interpretari. Inaintea acestui sinod, nu exista un canon nou-testamentar al Scripturii universal acceptat, si, prin urmare, nici o Biblie. Erau doar relatarile vietii lui Hristos de catre Apostolii Matei, Marcu, Luca si Ioan, si multe epistole (scrisori) din partea unor Apostoli, precum Pavel si Petru. Mai erau si scrisorile si scrierile unor ucenici ai Apostolilor, precum sfintii Ignatie, Clement, Dionisie si altii. Una din persoanele care au avut un rol important in acest sinod a fost Sf. Atanasie al Alexandriei. El a fost cel responsabil pentru canonul Scripturii ce alcatuieste Noul Testament asa cum il avem astazi.

Racla de aur, pastrata intr-o manastire ortodoxa a Muntelui Athos, Grecia, ce contine o parte din Crucea lui Hristos

O data cu intemeierea intaiului imperiu Crestin – imperiul Bizantin – a venit Biblia, Crezul, si o intreaga experienta crestina ce va schimba pentru totdeauna fata pamantului.

IDEALUL MONASTIC

Icoana Sf. Atanasie cel Mare

ACEASTA PERIOADA DE LIBERTATE a Bisericii a dat nastere unei probleme vitale. Fara suferinta prigoanei si a muceniciei ca mijloace spre desavarsirea crestina, multi crestini au inceput sa se conformeze lumii acesteia. In libertatea si bogatia lor, au inceput sa uite ca in viata crestina este vorba de calauzirea sufletului din aceasta lume in Imparatia Cerurilor. Este o cale a suferintei, in viata aceasta, pentru a dobandi pacea, in cea care va urma. Astfel, barbatii si femeile ce cauta desavarsirea duhovniceasca in locul placerilor acestei lumi, au fugit in pustiurile si salbaticiile Palestinei si Egiptului. Precum zidurile catacombelor, marea intindere a pustiei i-a izolat de influenta lumii si le-a oferit posibilitatea unei vieti mai centrate pe Dumnezeu. Printr-o viata de rugaciune, postire, jertfa de sine, curatie si trezvie, acesti asceti au devenit mucenici de buna voie, pentru intreaga lor viata, si au fost cunoscuti ca monahi si monahii (Marcu 8:34).

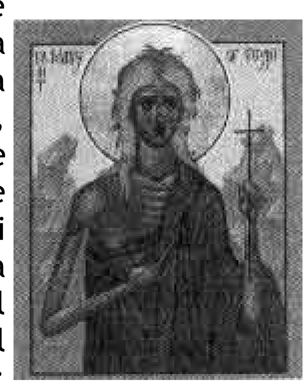
Icoana Sf. Antonie cel Mare

Desi era secolul al patrulea cand a avut dezvoltarea monahismului, obarsia sa se afla in vremea Vechiul Testament, cand Dumnezeu i-a descoperit lui Moise fagaduinta de nazireu – o fagaduinta a fecioriei, a dedicarii vietii lui Dumnezeu (Numeri 6:2). Apoi de la Ilie la Ioan Botezatorul, proorocii au dat pilda acestei fagaduinte. Mai tarziu, aceasta a fost desavarsita in viata lui Hristos. Dupa ce a fost martor pildei lui Hristos, Apostolul Marcu, cel ce a infiintat Biserica din Egipt, a intemeiat primele comunitati ascetice care au continuat acest fel de viata. Aceste comunitati i-au avut drept modele pe proorocii Vechiului Testament, si au lucrat conform principiilor asezate in Fapte 4:32. Ele au ajuns sa fie cunoscute ca manastiri, iar vietuitorii lor sa fie numiti monahi. Termenul „monah" provine din cuvantul grec *monos*, ce inseamna singur, izolat – cel ce alege sa fie singur cu Dumnezeu. Din aceste comunitati s-au ridicat marii sfinti monastici ai Egiptului veacului al patrulea.

Manastirea din secolul al saselea a Sf. Ecaterina, din Muntele Sinai, Egipt, unde Moise a primit cele Zece Porunci

Una din primele marturii ale existentei monahilor este viata Sf. Antonie cel Mare (†356). Pe cand era tanar, parintii i-au murit pe neasteptate si i-au last toata averea lor. Intristat de moartea lor, a mers intr-o zi la biserica si l-a auzit pe preot citind din Scripturi aceste cuvinte: *Dacă voieşti să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor şi vei avea comoară în cer; după aceea, vino şi urmează-Mi* (Matei 19:21). Auzind acestea, inima a inceput sa-i arda pentru Hristos. A mers apoi acasa, si-a daruit intreaga mostenire celor saraci si a plecat in pustiul Egiptului, pentru a fi singur cu Dumnezeu. A vietuit acolo pana la varsta de peste o suta de ani – rugandu-se, postind, refuzandu-si placerile obisnuite si citind Sfintele Scripturi (Marcu 8:34-38). Auzind de felul sau de viata, alte mii de oameni i-au urmat exemplul, si monahismul a inceput sa se raspandeasca pretutindeni. Dupa moartea Sf. Antonie, episcopul Alexandriei, Sf. Atanasie cel Mare, un apropiat al lui, i-a scris viata, spre a fi inspiratie si altora; acelasi Atanasie ce este raspunzator pentru canonul Sfintei Scripturi, ce o avem pana astazi. Atanasie a infatisat intregii

Icoana Sf. Maria Egipteanca, o fosta desfranata ce a mers in pustie pentru a trai o viata de pocainta.

lumi aceasta viata a unui sfant si a schimbat fata istoriei cu povestea Sf. Antonie, calugarul fara de carte ce traia intr-o pestera.

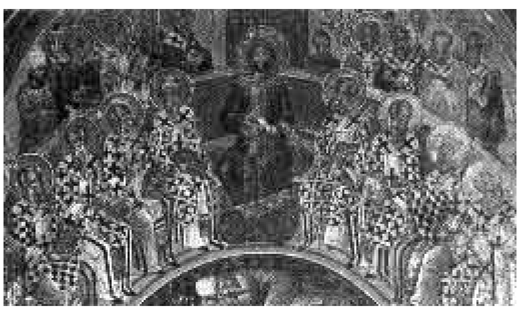

Imagine a calugarilor de la o manastire din Muntele Athos, Grecia

Acest fel de viata numit monahism s-a raspandit cu repeziciune in intreaga lume, pastrand acelasi duh autentic al Bisericii timpurii. Orase si societati intregi si-au aflat inceputurile in saracia simpla a acestor calugari. Mai intai, un monah se va stabili intr-un loc nelocuit, apoi alti oameni se vor stabili primprejur, spre a fi aproape de el, si, in timp, satele vor creste. Astfel, monahismul si civilizatia s-au raspandit prin Egipt, Israel, Etiopia, Grecia, Italia, Irlanda, Franta, Romania, Serbia, Rusia si in toate colturile lumii.

MAREA SCHISMA

LA INCEPUTURILE Bisericii Crestine, Apostolii au numit urmasi spre a calauzi si a pazi Biserica. Acesti conducatori se numeau preoti, episcopi si patriarhi. Preotii erau desemnati ca pastori ai unei singure biserici, episcopii ca pastori asupra unor regiuni geografice ce cuprindeau adesea sute de biserici si patriarhii erau povatuitori duhovnicesti asupra episcopilor, preotilor si a tuturor bisericilor. Aceasta forma de ierarhie a fost purtata din vremurile vechi-testamentare ale lui Moise (Iesirea 18:13-21, II Timotei 2:1-7).

Icoana a Intaiului Sinod Ecumenic al episcopilor, din 325 d. Hr.

Desi erau sute de episcopi in intreaga crestinatate, erau doar cinci Patriarhi – unul pentru fiecare din cele cinci orase importante ale imperiului: Ierusalim, Alexandria, Antiohia, Constantinopol si Roma. Toti se sfatuiau unul cu celalalt, avandu-l pe Hristos drept cap, si nu exista vreo persoana care sa conduca Biserica. Toate hotararile importante se luau doar in sinod (Fapte 15), nici un patriarh sau episcop neavand o superioritate deplina asupra altuia, ci toti lucrand impreuna in egalitate. Astefel, aceasta ierarhie a Bisericii a izbutit vreme de secole sa pastreze unitatea.

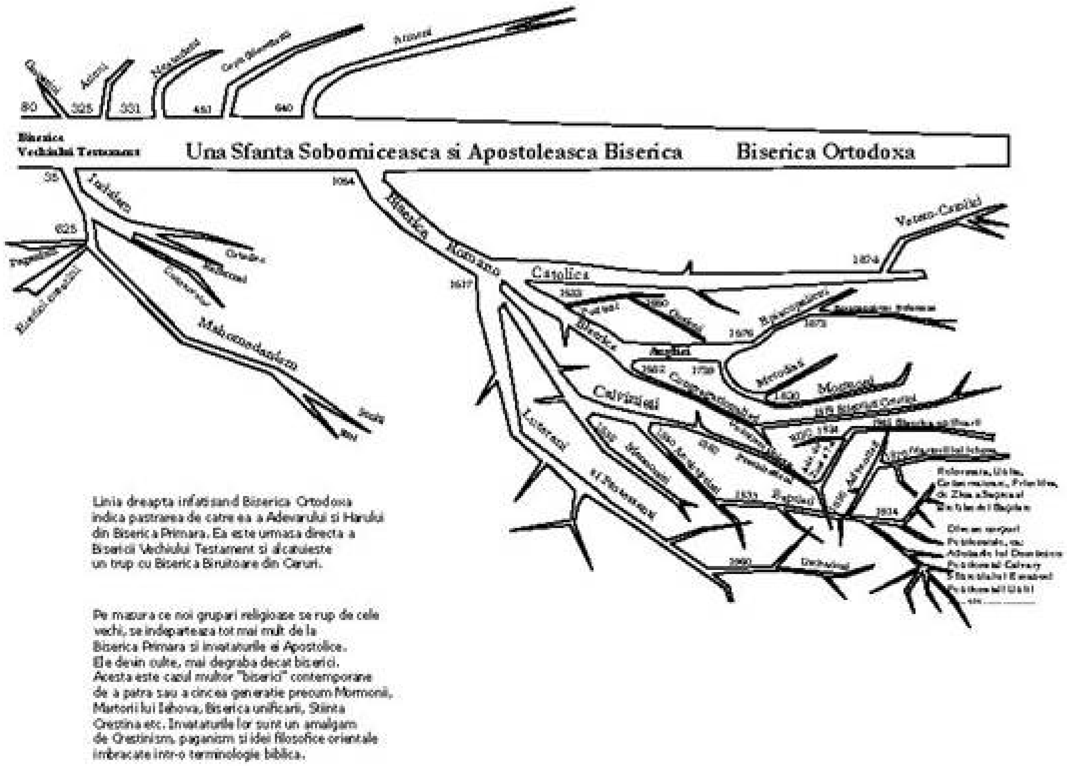
Totusi, in al nouălea veac, Rasaritul si Apusul au inceput sa se indeparteze. Patriarhul (Papa) Romei a inceput sa introduca in Credinta idei noi si straine. Una din aceste idei a fost suprematia papei Romei asupra restului Bisercii Ortodoxe. Ceilalti patru patriarhi, ai Bisericii din Rasarit, stiind ca existenta unui stapanitor suprem asupra intregii Biserici o va diviza si o va strica, au pledat fara de izbanda in fata Papei Romei sa nu introduca aceasta idee noua.

Alta idee noua pe care Papa Romei a inceput sa o introduca a fost schimbarea Crezului Crestin vechi de secole, stabilit de Biserica timpurie. Crezul este un rezumat al convingerilor credintei crestine, intemeiat din vremea apostolilor si bazat pe Scripturi. Biserica din Rasarit a prevenit Biserica Apuseana de primejdiile schimbarii oricarei parti a credintei si mai ales a insusi Crezului. Dar schimbarile se petrecusera deja, si episopii din Apus incepusera deja sa adopteaceste idei noi, chiar daca credinciosii au rezistat.

In aceste vremuri grele de diviziune, s-a purtat mult dialog intre Biserica Rasariteana si cea Apuseana, intr-o incercare de a rezolva diferendul. De vreme ce Biserica Ortodoxa nu va

face compromisuri si nu va ingadui nici o schimbare sa fie facuta Credintei, in 1054 Patriarhia Romei s-a despartit oficial de restul Bisericii.

Despartirea s-a bazat pe probleme de autoritate si teologie, iar dedesubtul acestora se gasea urmatorul factor de diviziune: In Rasarit, Biserica a fost privita intotdeauna ca ceva nelumesc, care calauzea pe credinciosi catre Ceruri, in vreme ce, in Apus, Biserica a inceput sa devina a acestei lumi, calauzind credinciosii catre o organizatie lumeasca, mai degraba decat organismul spiritual unic al Trupului lui Hristos. Astfel a inceput „Religia Organizata”.

O linie temporala a Istoriei Bisericii *(click aici pentru o imagine marita)*

Desi restul crestinatatii a incercat sa cheme Roma inapoi la intelegerea ortodoxa a crestinismului, Roma deja luase hotararea de despartire a drumurilor si nu se va intoarce. Aceasta a fost intaia denominatiune (diviziune) in Crestinatatea Apuseana, care mai tarziu s-a dovedit a fi prima din alte mii.

De-a lungul anilor de dupa aceasta schisma devastatoare, Apusul a trait o neoranduiala si o coruptie nemaipomenita. Au inceput Cruciadele, care s-au transformat in atacuri asupra Bisericii din Rasarit. Apoi a urmat Inchizitia, apoi Renasterea care a readus idealurile pagane si le-a amestecat cu crestinismul, si, in cele din urma, Reforma Protestanta. Apusul a trait „Evul intunecat” sau „Evul mediu”, ce a insemnat trecerea treptata de la conceptia crestina asupra lumii la cea moderna, atee. Rasarit nu a cunoscut un asemenea „Ev mediu”, de vreme ce acolo Biserica Ortodoxa a pastrat crestinismul Apostolilor si al Bisericii timpurii.

Ortodoxia a continuat sa sufere mucenicie si prigoana din partea lumii – de data aceasta, sub jugul Musulmanilor. Intocmai cu prigoana de sub Romanii pagani, suferinta din pricina Musulmanilor a pastrat Biserica neprihanita, neingaduindu-i a se complace in credinta.

A Treia Roma

IN VREMEA caderii bisericii Romei, Biserica Ortodoxa a sporit prin convertirea unui neam intreg. Era poporul slav al Rusiei. Primii pasii catre aceasta convertire au fost facuti in

anul 863, cand doi calugari misionari din Imperiul Bizantin, Sfintii Chiril si Metodie, au pasit in tinuturile slave ale Bulgariei si Serbiei. Prin stradaniile lor, crestinismul a ajuns in cele din urma in Rusia. Desi erau din indepartatul Constantinopol, erau familiarizati cu slavii si limba lor din copilarie. De vreme ce slavii nu aveau o scriere, Sf. Chiril a nascocit alfabetul slavon, din cel grec, pentru a traduce Sfintele Scripturi. Din acest motiv, alfabetul folosit astazi in tarile slave se numeste „chirilic”.

Icoana a Sfintilor Chiril si Metodie

Desi Sfintii Chiril si Metodie au adus Evanghelia neamurilor slave, convertirea deplina a poporului rus a avut loc dupa o suta de ani. Rusia era aproape in intregime pagana la acea vreme, desi existau mici insule de crestinism, multumita lucrarii Apostolului Andrei. Apostolul Andrei a propovaduit si prin tinuturile Rusiei si a asezat cruci in Kiev si in nord, pe insula Valaam, din lacul Ladoga.

Aproape la o mie de ani dupa Sf. Andrei, in 988, printul rus Vladimir a hotarit ca tara sa are trebuinta de o religie oficiala. In cautarea adevaratei credinte, a inceput sa cerceteze toate marile religii ale lumii, trimitand soli sa viziteze bisericile si templele lor. Dupa ce au urmarit diferite religii, solii s-au intors la print si i-au spus: „Cand am mers in Grecia si grecii ne-au condus la edificiile in care se inchina Dumnezeului lor, nu am stiut daca suntem in Ceruri sau pe pamant. Caci pe pamant nu se gaseste o asemenea maretie ori o asemenea frumusete, si nu stim cum sa o descriem. Stim doar ca Dumnezeu salasluieste acolo intre oameni si slujbele lor le covarsesc pe cele ale tuturor celorlalte neamuri”. Printul a primit credinta crestina ortodoxa, a fost botezat, si a poruncit ca toti idolii neamului sa fie distrusi.

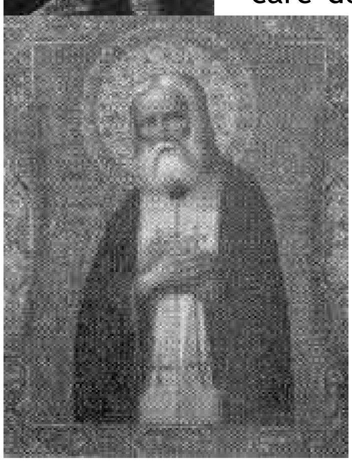
Nu cu mult dupa, intregul tinut al Rusiei a devenit un bastion al vietii duhonicesti crestine, umplut cu multime de sfinti. Curand bisericile au acoperit tara, manastirile au umplut marile pustietati si cupole aurii dominau asupra pricarui oras si sat.

Apoi, in 1453, s-a petrecut o mare tragedie. Tronul Imperiului Bizantin al Constantinopolului a fost cucerit de turcii musulmani, care se razboiau cu neamurile crestine de sute de ani. Caderea Bizantului a dus la ridicarea Noului Bizant – Sfanta Rusie. Se parea ca Rusia fusese chemata sa pastreze Credinta Ortodoxa. Roma cea dintai se departase de la Ortodoxie si cea de-a doua cazuse. Prin urmare, Moscova a devenit cea de-a treia Roma.

Precum in Bizant, fiecare aspect al vietii in Rusia se aduna in jurul Bisericii si a vietii crestine duhovnicesti, insa totusi se simtea trebuinta unei vieti mai profunde, focalizate pe Dumnezeu, pe care doar pustia o putea oferi. In Rusia, salbaticia aspra a devenit pustiul ce oferea siguratate si austeritate pentru vietuirea concentrata asupra lui Dumnezeu ce se numeste monahism. Parintele intemeietor al monahismului rus a fost Sf. Antonie al Kievului (†1073). Dupa ce s-a format ca monah in Muntele Athos, Grecia, s-a intors in tara sa de bastina si s-a salasluit intr-o pestera langa Kiev. In scurta vreme, o intreaga

Imagine a Lavrei Sf. Serghie din Rusia

Icoana a Sfantului Serafim

manastire s-a ridicat in jurul acelei pesteri. Curand, idealul monahicesc s-a raspandit in intreaga Rusie, chiar si in cele mai indepartate pustietati.

In vremea celor o mie de ani de crestinism rus, au existat intotdeauna sfinti ce au purtat mai departe duhul Bisericii Crestine timpurii. De pilda, a fost Sf. Serafim din Sarov (†1833), un calugar ce a trait din copilarie o viata neprihanita. El a primit darurile tamaduirii si al rugaciunii neincetate, si a fost zarit inconjurat de o lumina minunata, nepamanteasca. Era aceeasi lumina dumnezeiasca pe care Hristos a infatisat-o Apostolilor Sai cu mult timp inainte, si pe care Apostolii au dus-o pana la capatul pamantului (Iesirea 34:29-35, Matei 17:1-2, Fapte 9:3).

Capatul Lumii

IN VREME CE RUSIA isi atinsese culmile duhovnicesti, un grup de misionari ortodocsi a fost trimis catre rasarit, de-a lungul Siberiei, catre Lumea Noua, pentru a raspandi comoara Credintei Crestine Bizantine. In 1794, o echipa misionara de zece calugari a fost stransa din Manastirea Valaam, insula in care Apostolul Andrei a propovaduit credinta crestina cu veacuri inainte. In duhul Apostolilor, acesti calugari rusi au navigat catre Alaska, si prin dragoste si jertfa de sine au adus mii de bastinasi la credinta crestina. Unul din acesti calugari misionari a cunoscut un sfarsit mucenicesc, in vreme ce altul a intemeiat viata monahala in Lumea Noua, in duhul Sf. Antonie cel Mare si al Sf. Antonie al Kievului. Acesta era Sf. Gherman (†1836), cel ce a devenit intaiul sfant al taramului Americii. Astfel, prin Rusia, crestinismul Apostolilor, al catacombelor si al Bizantului a fost sadit in pamantul american.

Dupa moartea Sf. Gherman, mostenirea Crestinismului Ortodox in Lumea Noua a fost preluata de Sf. Inochentie (†1879). El era un preot simplu din Siberia, ce avea o dorire nepotolita de a-si darui intreaga sa viata slujirii lui Dumnezeu. Aceasta dorinta s-a implinit atunci cand a navigat catre salbaticia Alaskai. Acolo, a calatorit intre granitele ei precum facusera Apostolii in alte tinuturi cu multa vreme in urma, vietuind in greutati si nevoi, indurand saracia deplina si razboindu-se cu asprele forte ale naturii, avand drept singur tel sa faca Raiul accesibil cat mai multor suflete. Sf. Inochentie a trebuit sa intocmeasca o scriere pentru locuitorii Alaskai, precum au facut si Sfintii Chiril si Metodie pentru bastinasii lor, cu mult timp inainte, pentru ca acesti noi crestini sa poata avea cuvantul lui Dumnezeu in propria limba.

Icoana a Sfantului Gherman

Sf. Inochentie a fost ales mai apoi Episcop al Alaskai si a continuat sa se jertfeasca pentru turma sa. Apoi, la batranete, s-a intors in patria sa, unde a fost ales capul Bisericii Rusiei (pozitie egala cu cea a unui patriarh). Ca si cap al intregii Biserici Ruse, a initiat societati misionare, cu scopul de a raspandi Evanghelia catre capetele lumii. Dupa ce a trait o viata intreaga in slujba lui Dumnezeu, Sf. Inochentie a murit in patria sa si si-a gasit odihna cu sfintii in Ceruri.

Dupa mai putin de douazeci de ani, un mare luminator al celui de-al 20-lea secol s-a nascut in patria

Manastirea Valaam

Sf. Inochentie, ce va continua lucrarea apostolica in America. Acesta era Sf. Ioan Maximovici. Din copilarie a iubit pe Hristos si Biserica Sa mai mult decat orice altceva din aceasta lume. Dragostea sa a fost incercata cand Rusia sa a devenit comunista/ateista si a trecut printr-una din cele mai sanderoase prigoane din istoria crestinatatii. Biserica a trebuit sa intre iarasi catacombe, pentru a supravietui. In aceste vremuri grele, Dumnezeu a pastrat viata Sf. Ioan si el a scapat catre tara Ortodoxa a Serbiei, unde a devenit apoi monah; si curand dupa a fost facut episcop.

Ca episcop si urmas al Apostolilor, a mers in China, unde a intemeiat biserici Ortodoxe. Aici a deschis un orfelinat si s-a ingrijit de copiii nedoriti. Se ducea chiar in mahalale, cautand prunci in cosurile de gunoi si lunadu-i apoi acasa. Mai apoi, i s-a cerut sa fie episcop de San Francisco in Statele Unite, unde si-a urmat lucrarea de traire si raspandire a Evangheliei.

Imagine a Sfantului Ioan Maximovici.

Desi traia in oras, felul sau de viata era precum cel al calugarilor pustiei din vechime. Se ruga neincetat, manca foarte putin, doar o data pe zi, dormea doar trei ore pe noapte, si se jertfea pe de-a-ntregul pentru Dumnezeu si pentru aproapele sau. A ales de buna voie acest fel de viata dificil, din simpul motiv ca Cerul era mai important pentru el decat tihna acestui pamant. Astfel, a dobandit asemenea inaltimi de desavarsire crestina, incat a fost vazut de cateva ori inconjurat de o lumina nepamanteasca care izvora dintr-ansul, si i s-a dat darul savarsirii de minuni. In 1966 Sf. Ioan a murit si i s-a asternut loc spre odihna in San Francisco. Pana in ziua de azi, impreuna cu Sf. Gherman, Sf. Inochentie si toti sfintii Bisericii Ortodoxe, este cinstit pentru a fi adus lumina lui Hristos catre capetele lumii.

CONCLUZIE

DIN VREMEA sfintilor Bisericii timpurii pana la sfintii zilelor si timpurilor noastre, Biserica dintru inceputuri a lui Hristos a fost pastrata precum o comoara daruita omenirii de catre Insusi Dumnezeu. De-a lungul veacurilor, aceasta Biserica Ortodoxa catholica (universala) a pastrat plinatatea trairii crestine in continuitate, teologie si spiritualitate. Ne-a dat Liturghia, Crezul, Biblia, monahismul, si intreaga conceptie crestina a vietii.

Icoana a lui Dumnezeu in Treime, asa cum i-a aparut lui Avraam, sub forma a trei ingeri (Facerea 18:1). In mijloc Hristos este reprezentat intr-un potir, impreuna cu alti ingeri ce simbolizeaza Impartasania

Acest fapt ar putea fi o surpriza pentru cei ce credeau ca experienta crestina divizata si fragmentata a apuslui este singura exprimare a Bisericii. Altii, totusi, descoperind Biserica Rasaritului, si-au aflat usurare sufletelor care tanjeau dupa Biserica Crestina straveche, istorica, pe care au intemeiat-o Apostolii, si care exista inca in vremurile noastre.

Aceasta Biserica se intinde de la sfintii din Ceruri pana la credinciosii de aici, de pe pamant, spre a ne ridica de la pamant catre inaltimile Cerului (Evrei 12:1, 22-24). Prin urmare, adevarata esenta a Bisericii nu poate fi gasita in institutia sa pamanteasca, ci trebuie cautata in viata duhovniceasca a Bisericii care se petrece in inima; caci inauntrul inimii se descopera pe Sine Hristos.

O data ce Hristos I se descopera unui suflet, inima devina un camp de bataie unde crestinul isi lupta calea catre Ceruri (Filipeni 2:12). Aceasta lupta, ce este batalia

de-o viata a binelui cu raul si a virtutii cu patima, este numita Razboiul Nevazut (Efeseni 6:12), si este esenta vietii duhovnicesti a unui crestin. Purtand aceasta lupta, sufletul se curateste pentru a deveni un loc ca Dumnezeul cel viu sa vina si sa se salasluiasca in el. Acesta este telul adevarat si final al Bisericii. Orice altceva din viata este doar secundar.

Pentru a intemeia aceasta Biserica s-a pogorat Dumnezeu pe pamant, s-a facut om, a patimit, a murit, a inviat din morti si s-a inaltat la Cer. Prin aceasta, Dumnezeu a aratat omenirii calea de la pamant la Ceruri, si ne-a dat nou Sfanta Sa Biserica spre a fi locul in care se intalnesc Cerul si pamantul, si unde incepe comuniunea cu Dumnezeu (Efeseni 3:21, Matei 16:18-19, Ioan 20:19-23).

Spre a Intra pe Poarta Raiului:

DEOARECE Ortodoxia este deplinatatea crestinatatii stravechi, apostolice, spre a deveni niste adevarati crestini ortodocsi, trebuie sa fim Crestini in cel mai deplin sens al cuvantului, si nu este usor. Necesita o viata intreaga de razboi nevazut neincetat, disciplina ascetica, jertfa de sine, rastignirea sinelui, si dragoste lucratoare, altruista. Spre a fi cu adevarat Ortodox, va trebui sa mori fata de tine si „sa iti urasti viata" (Luca 14:26) – adica, viata ego-ului propriu. Trebuie sa mori pentru iubirea de sine si pentru placerea simtirilor, care, precum invata Sfintii Parinti, sunt cele dintai roade ale Caderii si radacina tuturor pacatelor. Trebuie sa te uiti in launtrul tau si sa iti zaresti pacatul, nu doar ca fapte separate, ci ca insasi starea in care te gasesti. Apoi trebuie sa dezradacinezi toate patimile cele ascunse care te despart de Dumnezeu. Trebuie sa depasesti resentimentul prin iertare, care se poate petrece doar prin harul lui Hristos. Trebuie sa renunti la toata dorirea de popularitate, acceptare, recunoastere, aprobare si „dragoste", chiar si din partea altor madulare ale Bisericii Ortodoxe.

Hristos a zis: *Cel ce nu-și poartă crucea sa și nu vine după Mine nu poate să fie ucenicul Meu. Că cine dintre voi vrând să zidească un turn nu stă mai întâi și-și face socoteala cheltuielii, dacă are cu ce să-l isprăvească?* (Luca 14:27-28). Multi oameni nu ridica Crucea lui Hristos deoarece vad ca le va cere prea mult. Altii o ridica, dar apoi, nemai socotind cheltuiala, o lasa jos cand se ingreuneaza prea mult. Altii inca, devenind Ortodocsi, o fac din motive lumesti: dorinta de a fi mai „corecti" si autentici din punct de vedere istoric, decat Protestantii si Romano-catolicii; dorinta de a experia frumusetea esteticii liturgice Ortodoxe etc. Facand astfel, insa, ei nu patrand nicicand in esenta crestinismului ortodox. Neridicand cu adevarat Crucea lui Hristos, ei nu gusta niciodata cu adevarat bucuria nepamantesca a Invierii Sale.

„Cel de doreste sa ii slujeasca lui Dumnezeu", zice Sf. Vasile cel Mare (secolul al 4-lea), „trebuie sa-si pregateasca inima pentru suferinte". Credinta crestina ortodoxa este o credinta patimitoare (II Timotei 3:12), caci prin suferinta putem sa ne trezim in cele din urma la starea noastra cea adevarata, sa ne pocaim, sa fim curatiti de Hristos, si in aceasta curatire sa devenim salas Duhului Sfant. Marele teolog al celui de-al patrulea veac, Sf. Grigorie din Nazianz, a descris crestinismul adevarat ca „patimitoarea Ortodoxie". A o ridica inseamna a duce cea mai radicala, solicitanta, fara de compromis viata cu putinta. Toate pricinile false trebuie sa cada, arzand in focul suferintei pentru Iisus Hristos. Trebuie sa gusti, in masura in care poti, suferinta, prigonirea si rastignirea, traite de sfintii Ortodocsi de-a lungul veacurilor. Pentru a intra in tovarasia lor cereasca, trebuie sa platesti pretul. Hristos a spus: *Strâmtă este poarta și îngustă este calea care duce la viață și puțini sunt care o află* (Matei 7:14). Acea cale ingusta este gasita prin strapungere de inima si ani de pocainta. Potrivit nazuintei si stradaniei tale, vei intra; vei gusta roadele Raiului chiar din viata aceasta, si Hristos iti va umple chinurile cu prezenta Sa. Apoi vei cunoaste bucuria Invierii, caci ai trait o inviere in sufletul tau. Vei fi o fiinta noua inauntru, si vei afla Imparatia Cerurilor in launtrul tau (Luca 17:21)

Prin Tainele, Scriptura, disciplina duhovniceasca si predania ascetica a Bisericii Ortodoxe, vei afla Poarta catre Rai. Si apoi, in inima ta, in fiinta ta launtrica, vei afla insasi Raiul. Vei afla ce inseamna rugaciunea adevarata, si Il vei afla pe cel ce te-a chemat de-o viata intreaga: Hristos, Mirele sufletului tau.

Trad. : Radu Hagiu